

Đổi mới chính sách thuế: Từ công cụ thu ngân sách đến động lực kiến tạo tăng trưởng

10:23 19/02/2026

Năm 2025 ghi dấu ấn đặc biệt của Bộ Tài chính khi khối lượng văn bản pháp luật được xây dựng và hoàn thiện đạt mức cao nhất từ trước đến nay. Trọng tâm cải cách không chỉ nằm ở số lượng, mà ở tư duy đổi mới toàn diện trong chính sách thuế - chuyển từ “quản lý thu” sang “kiến tạo môi trường phát triển”, tháo gỡ điểm nghẽn và khơi thông nguồn lực cho doanh nghiệp.

Hoàn thiện khung pháp lý thuế theo hướng minh bạch - công bằng - hội nhập

Trong nhiều năm qua, hệ thống chính sách thuế Việt Nam từng bước được hoàn thiện theo nguyên tắc: Công bằng, thống nhất và đồng bộ; Minh bạch, dễ thực hiện; Phù hợp lộ trình cắt giảm thuế quan và hội nhập quốc tế; Khuyến khích sản xuất - kinh doanh, nuôi dưỡng nguồn thu bền vững.

Ngành Thuế đồng hành với doanh nghiệp góp phần xây dựng môi trường kinh doanh công bằng, minh bạch và hiện đại. Ảnh: Đức Thanh

Riêng trong năm 2025, Bộ Tài chính đã tham mưu Chính phủ trình Quốc hội thông qua hàng loạt đạo luật quan trọng, bao gồm: Luật Thuế giá trị gia tăng (sửa đổi, bổ sung); Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp; Luật Thuế thu nhập cá nhân; Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt; Luật sửa đổi 8 luật về tài chính.

Các luật này đã điều chỉnh nhiều nội dung cốt lõi: Áp dụng thuế suất thuế thu nhập doanh nghiệp 15% và 17% cho doanh nghiệp nhỏ, thay vì mức phổ thông 20%. Khuyến khích hộ kinh doanh chuyển đổi thành doanh nghiệp. Tăng ưu đãi thuế cho khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số. Điều chỉnh chính sách thuế với các sản phẩm gây hại cho sức khỏe và môi trường.

Điểm đáng chú ý là chính sách không chỉ “giảm thuế”, mà còn tái cấu trúc lại toàn bộ cách thức thiết kế ưu đãi theo hướng chọn lọc – có trọng tâm – gắn với mục tiêu phát triển quốc gia.

Giảm chi phí tuân thủ - Nâng cao tính tự nguyện trong kỷ nguyên số

Cải cách thuế năm 2025 gắn chặt với chuyển đổi số và liên thông dữ liệu. Các chính sách mới hướng đến: Đơn giản hóa kê khai, tính thuế. Điều chỉnh biểu thuế thu nhập cá nhân theo hướng giảm gánh nặng cho người lao động. Nâng mức giảm trừ gia cảnh. Nâng ngưỡng doanh thu không chịu thuế đối với cá nhân kinh doanh.

Theo nhận định của Phó Cục trưởng Cục Thuế Đặng Ngọc Minh cho rằng: “Các chính sách thuế mới không chỉ tạo thuận lợi cho doanh nghiệp mà còn định hình lại phương thức quản lý thuế trong kỷ nguyên số – nơi dữ liệu được số hóa, quy trình được chuẩn hóa và tính minh bạch được nâng cao. Khi đó, cải cách thuế không còn dừng ở “thu đúng, thu đủ”, mà chuyển sang “thu minh bạch, thu bền vững”.

Tháo gỡ điểm nghẽn - Xây nền cho 2 triệu doanh nghiệp

Theo đánh giá của TS. Phan Hoài Nam – Tổng Giám đốc Công ty TNHH Tư vấn W&A, năm 2025 đánh dấu bước chuyển quan trọng khi thuế được nhìn nhận như một công cụ kiến tạo môi trường kinh doanh, thay vì chỉ là công cụ thu ngân sách.

Chính sách mới tập trung vào: Giảm chi phí tuân thủ. Đơn giản hóa nghĩa vụ kê khai. Hỗ trợ doanh nghiệp trong giai đoạn khởi nghiệp. Bao quát các mô hình kinh doanh mới.

Những cải cách này góp phần hiện thực hóa mục tiêu 2 triệu doanh nghiệp hoạt động theo tinh thần Nghị quyết 68-NQ/TW.

Gói hỗ trợ tài khóa quy mô lớn: Đồng hành cùng doanh nghiệp

Bên cạnh cải cách pháp luật, Bộ Tài chính đã triển khai mạnh mẽ các giải pháp hỗ trợ tài khóa: Năm 2025: khoảng 250,9 nghìn tỷ đồng hỗ trợ thông qua miễn, giảm, gia hạn thuế và tiền thuê đất. Giai đoạn 2021–2025: tổng quy mô hỗ trợ gần 900.000 tỷ đồng.

Đây là nguồn lực quan trọng giúp doanh nghiệp duy trì dòng tiền, phục hồi sau đại dịch Covid-19 và thiên tai, đồng thời tạo nền tảng tăng trưởng dài hạn.

Từ thực tiễn áp dụng, nhiều doanh nghiệp ghi nhận chính sách miễn, giảm thuế đã thực sự “ngấm” vào hoạt động sản xuất – kinh doanh, giúp doanh nghiệp có lãi, đóng góp trở lại ngân sách và tạo vòng quay phát triển bền vững.

Chính sách đặc thù cho kinh tế tư nhân: Bước đi đột phá

Để cụ thể hóa chủ trương phát triển kinh tế tư nhân, Quốc hội đã ban hành Nghị quyết 198/2025/QH15 với nhiều cơ chế mới, lần đầu áp dụng tại Việt Nam: Miễn thuế thu nhập cá nhân và thuế thu nhập doanh nghiệp đối với thu nhập từ chuyển nhượng vốn, cổ phần tại doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo. Miễn thuế thu nhập doanh nghiệp cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trong 3 năm đầu kể từ ngày thành lập.

Những chính sách này thể hiện sự thay đổi căn bản trong tư duy: khuyến khích đầu tư – chấp nhận rủi ro – nuôi dưỡng hệ sinh thái khởi nghiệp – tạo chu kỳ tăng trưởng mới.

Cải cách thuế năm 2025 không chỉ là sửa luật, mà là tái định vị vai trò của chính sách tài khóa trong phát triển kinh tế.

Từ giảm thuế suất, mở rộng ưu đãi có chọn lọc, đơn giản hóa thủ tục đến số hóa quản lý và hỗ trợ tài khóa quy mô lớn – tất cả tạo nên một nền tảng pháp lý minh bạch, ổn định và đồng hành cùng doanh nghiệp.

Chính sách thuế hiện nay không chỉ hướng đến mục tiêu thu ngân sách, mà còn là động lực thúc đẩy đầu tư, tiêu dùng, xuất khẩu và tăng trưởng bền vững trong giai đoạn mới.

Hoàng Phương (t/h)